

Presentació de l'article de Lidia Falcón

En el moment actual i des de fa uns anys, l'exercici de la prostitució ha passat a ser un debat social i polític obert. S'ha posat al descobert tants casos d'abusos en el comerç sexual que és impossible no adonar-nos que la nostra societat està fent una renegació: veu i fa veure que no veu, emparant-se en la pretesa creença de la llibertat individual.

Des de la psicoanàlisi, la prostitució també és un tema que preocupa de ja fa temps, perquè des d'aquest exercici, a més de voler comprendre la formació del subjecte psíquic, en sorgeix el desig d'anular les injustícies i les discriminacions de tot tipus.

No crec que la prostitució es pugui entendre amb una de les dues parts —política-legal/psicoanalítica— separada de l'altra. Ben al contrari, es poden complementar i ajudar.

Nosaltres, des dels nostres llocs de treball, si veiem casos de prostitució, estan dins de patologies severes o personalitats perverses però la dona, noia, nena que és explotada pels proxenetes i màfies, no arriba a la demanda de psicoanàlisi. Sabem que entra a la prostitució empenya per la pobresa, la marginació, l'abús sexual infantil i que tractar d'ajudar-les no vol dir considerar la seva professió com qualsevol altra sinó donar-los el suport institucional necessari perquè puguin abandonar aquesta pràctica. Evidentment, és una empresa molt difícil i complicada perquè quan ens posem a mirar qui forma part de tot aquest entramat hi trobem no només els proxenetes i les màfies controlant les prostitutes sinó també, òbviament, el client, l'usuari del comerç sexual que es troba en tots els estaments socials, en totes les edats i en quasi totes les personalitats.

Per què es necessita sexe pagant en ple segle XXI? Ja Freud parlava, el 1912, a *Sobre la més generalitzada degradació de la vida amorosa* (pàgines 169-183, volum XI, Ed. Amorrortu) que la dissociació entre tendresa i sexe és una llastra per l'obtenció de la vida amorosa i sexual saludable. No sembla que hagi canviat massa cent anys després. La perspectiva és decebedora perquè l'anàlisi personal i/o l'educació emocional, que

permetria superar aquesta degradació de la vida sexual procurant dignitat als éssers humans, és excessivament lenta. Cal que existeixi un moviment prou fort com per conscienciar la societat que acceptar l'existència del comerç sexual és acceptar l'esclavitud al segle XXI, i aquest moviment fa anys que l'encapçala la nostra convidada, la Sra. Lidia Falcón.

Conèixer la Sra. Lidia Falcón ha estat per a mi una alenada d'aire pur. Amb una força que molts voldrien haver experimentat ni que fos alguna vegada als seus 20 anys, ella explica i escriu i treballa amb la mirada neta i la il·lusió d'aconseguir més igualtat i dignitat. Sap moltíssimes coses perquè és una dona intel·ligent i culta i, és clar, parlar amb ella estimula a pensar i plantejar aspectes i conceptes que, potser per comoditat en uns casos, potser per ignorància en altres, deixem en un racó, en el racó de les coses *ja sabudes*, impossibles de canviar.

Deixeu-me que us la presenti, encara que sigui retòrica ja que tots coneixem la Lidia Falcón. Ella és Llicenciada en Dret, Art Dramàtic i Periodisme i Doctora en Filosofia. La coneixem sobretot per la seva defensa del feminisme a Espanya, amb molta intensitat durant l'etapa de la transició i amb igual notorietat i autoritat en el moment actual.

Va ser militant del PSUC i va ser perseguida per les seves idees polítiques durant l'època franquista. Va crear el Col·lectiu Feminista de Barcelona al 1976 així com també la revista *Vindicación feminista*. També va crear l'editorial *Ediciones de feminismo* i al 1977 fundà l'organització feminista revolucionària, a partir de la qual es va crear el partit feminista. Dirigeix la revista *Poder y libertad* des del 1979. A més, és autora de molts assaigs, cròniques així com també d'una llarga obra en teatre i narrativa, la darrera de les quals, *Una mujer de nuestro tiempo* (2009) permet apreciar el bon estudi de les reaccions psicològiques dels personatges que la nostra convidada és capaç de perfilar amb agudeses.

Lidia Falcón és de les persones que ajuden a fer que la societat faci passos endavant: estudia, defensa, denuncia i promou amb energia i rigor,

ètica, professional i intel·lectual, debats polítics i socials. Sabem, sap, que és una lluita dura i lenta, però amb persones com ella, els passos s'ageganten i l'embranchida que dona a la marxa legal i social és molt important. No nega la realitat i es nega a la realitat conservadora que procura que tot segueixi igual impeding cap progrés que deixi enrera comportaments arcaics i doni pas a una vida més evolucionada, madura i integral.

El 2006 va presentar una ponència a les Corts Generals sobre l'estudi de la prostitució al nostre país que fou absolutament clara, sense fissures ni titubeigs en la informació, i per tant va ser molt valorada. Amb ella van aconseguir que s'imposés una modificació del Codi Penal de feia uns anys, ja que volien suprimir que es penalitzés a qui es lucrés de l'explotació sexual aliena, encara que fos amb el seu consentiment, Art. 188.1 (el Codi penal del 1995 havia suprimit totalment el delict de proxenetisme). Per això, i per tota la seva llarga trajectòria com advocada i defensora dels drets humans, crec que és la professional que més ens pot ajudar a mirar la situació d'aquest, no per antic menys trist, fenomen de la prostitució. Lidia Falcón és una absoluta defensora de la seva abolició. Perquè ha vist de prop quanta misèria humana queda soterrada tant en l'esclavatge de la persona que queda menyspreada i maltractada, anul·lant-li drets i dignitat humana, com en la penosa sexualitat de

l'home —majoritàriament— que ha de dissociar entre afecte i impuls sexual i li queda vedada l'entrada a la integritat emocional.

A Lidia Falcón no li valen els *potser si ella vol*, perquè sap que encara que la prostituta ho cregui, que vol, és un *voler* enganyat per la necessitat, la ignorància i la injustícia.

Tant de bo a partir de la lectura d'aquest article sorgeixin reflexions escrites, entre nosaltres, els socis, al voltant d'aquesta realitat i en fem entre tots un ressò professional i social. Hi ha aspectes legals que jo desconeixia fins que en vaig parlar amb ella. Coneixem ben bé com és el nostre emparament legal?

També em va entristir conèixer els detalls del *dret que no defensa el menor*, d'això també ens en podria parlar, però serà per una altra ocasió. De moment, us deixo amb la lectura —clara i directa com la mateixa autora— que de ben segur ens permetrà assentar, aclarir i repensar moltes idees, conceptes i necessitats tant psicoanalítiques com legals.

Gràcies Lidia Falcón per haver acceptat aquesta invitació a la nostra revista. Ens en sentim molt honorats.

Marta Areny i Cirilo
martareny@gmail.com

